

NBU-001-014408

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2017

Sanskrit : CCT-10

(Vedanga)

(निरुक्तम् अ. ७, पाणिनीय शिक्षा, नियत छन्दांसि)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 014408

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनाभांथी कोरुपशु भे पूरुवापर संदरुभ साथे सभजुवो : ७
- 1 (A) Explain with reference to context any **two** of the following : 7
- (१) ताः त्रिविधाः ऋचः ।
- (२) नाराशंसाः इति नैरुक्ताः ।
- (३) ति स्रः एव देवताः इति नैरुक्ताः ।
- (४) अथ आकारचिन्तनं देवतानाम् ।
- (ब) नीचेना श्लोकोनुं सभजूति साथे भाषांतर करो : (कोरुपशु भे) ७
- (B) Translate with explanation any **two** of the following : 7
- (१) स्वराः विंशतिरेकश्च स्पर्शानाम् पञ्चविंशतिः ।
यादयश्च स्मृता ह्यष्टौ चत्वारश्च यमा स्मृताः ॥
- (२) उदात्तश्चानुदात्तश्च स्वरितश्च स्वरास्तस्य ।
ह्रस्वो दीर्घ प्लुतः कालतो नियमा अचि ॥
- (३) गीती शीघ्री शिरःकम्पी तथा लिखितपाठकः ।
अनर्थज्ञोऽल्पकण्ठश्च षडेते पाठकाधमाः ॥
- (४) छन्दः पादौ तु वेदस्य हस्तौ कल्पोऽथ पठ्यते ।
ज्योतिषामथनं चक्षुर्निरुक्तम् श्रोतमुच्यते ॥

- २ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे शब्दोनां यास्क अनुसार निर्वचन आपो : ७
- 2 (A) Give etymology according to Yāska any two of the following : 7
- (१) सिन्धुरश्चिनम् ।
- (२) सुक्तभाजः ।
- (३) हविर्भाजः ।
- (४) रत्नधातमम् ।
- (ब) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे छंदनां लक्षण आपो : ७
- (B) Give the definition of any two metres of following : 7
- (१) स्त्रग्धरा ।
- (२) शिखरिणी ।
- (३) पृथ्वी ।
- (४) मन्दाक्रान्ता ।
- ३ यास्के स्वीकारेला निर्वचननां सिद्धांतोनी सोदाहरण चर्चा करो. १४
- 3 Discuss with illustrations the principles of etymology accepted by Yāska. 14
- अथवा/OR**
- ३ शिक्षा घ्राणं तु वेदस्य – पाणिनीय शिक्षाने आधारे चर्चा करो. १४
- 3 Discuss according to पाणिनीय शिक्षा – शिक्षा घ्राणं तु वेदस्य. 14
- ४ संस्कृत छन्दशास्त्रना प्रत्ययो विगते चर्चो. १४
- 4 Discuss with detail on संस्कृत छन्दशास्त्रस्य प्रत्ययाः. 14
- अथवा/OR**
- ४ नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे छंदोने लक्षण-बंधारण उदाहरण आपी समजावो : १४
- 4 Give the definition – Structure and examples of any two metres of following : 14
- (१) अपरवक्त्रम् ।
- (२) दण्डकः ।
- (३) गीतिका ।
- (४) मालिनी ।

- ५ नीयेनामांथी कोरुपशु डे डर टूंकनोध लडुु : १ॡ
- 5 Write short notes on any two of the following : 14
- (१) अनरुथकाः डनुनः इतु कौतुसः ।
- (२) डरसुके करेल देवतलओनुनु वरुगीकरशु.
- (2) Classification of Gods according to Yāska .
- (३) डरशुननीड शुकुषलडलं वेदडनुओनी वलशेषतलओ.
- (3) Specialities of वेदडनुनः in डरणुननीड शुकुषल.
- (ॡ) आरुडलं अने तेनल डुरकलरु.
- (4) Ārya and it's varieties.
-